

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

Talabalarda ekologik ongni shakllanishiga ta'sir etuvchi psixologik omillar

Muxammedova Muhayyo Karimovna

Osiyo xalqaro universiteti

Pedagogika va psixologiya kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya:

Mazkur maqolada ekologik ong, talabalarning ekologik bilimni rivojlantirish, tabiatga nisbatan axloqiy munosabat, ekologik ustanovkalarni, o'zaro identifikatsiyaning namoyon bo'lishida munosabatlar tizimi haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: ekologik ong, ekologik bilim xulq-atvor motivlari, oilaviy muhit, estetik munosabat, psixologik yondashuv, intizom, jismoniy.

Jahon ta'lim va ilmiy markazlarida ekologik ong, ekologik bilimni rivojlantirish, tabiatga nisbatan axloqiy munosabat, ekologik ustanovkalarni, o'zaro identifikatsiyaning namoyon bo'lishida munosabatlar tizimi, ekologik ong shakllanishiga ta'sir ko'rsatuvchi axloqiy xulq-atvor motivlari, hayotga va inqirozli vaziyatlarga munosabat, tabiatga estetik munosabat, tabiat bilan o'zaro bog'liqlik ta'lim faoliyatining dolzarb yo'nalishlariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Tadqiqotchilarning ilmiy qarashlari asosida ekologik ongning quyidagi turlarini ajratib ko'rsatish mumkin: inkor etish – inson va tabiat o'rtasidagi bog'liqlik haqidagi har qanday dalillar inkor etiladi; giperbolizatsiya – ekologik sharoitning salbiy va ijobiy omillar, hodisalarning ahamiyatini bo'rttirib ko'rsatishdan iborat; egoistik shu bilan farq qiladiki, xulq-atvor modellarini tanlashda ustuvorlik sub'ekt manfaatlariga beriladi. Adekvat ekologik ongning xarakterli xususiyati – tashqi muhit ichki obrazining ob'ektiv voqelikka deyarli to'liq mos kelishi va xulq-atvor shakllarini tanlashda shaxs inson va tabiat o'rtasidagi tenglikka tayanadi. Bunda, albatta, shaxs axloqi muhim ahamiyat kasb etadi. A. I. Fokin quyidagi funktsiyalarni ajratadi: - tizimni shakllantiruvchi – tabiat bilan o'zaro ta'sir masalasida barcha shaxs xususiyatlarini integratsiyalash; - ma'no hosil qiluvchi – tabiiy dunyoning xususiyatlarini tushunishning kognitiv konstruktsiyalarini shakllantirish; - emotsional-baholovchi – tabiat bilan o'zaro ta'sirni boshdan kechirish; - moslashuvchan – shaxsning tabiiy vaziyatga moslashuvi; - himoya qiladigan – shaxsning emotsional-irodaviy psixoprofilaktikasi; - kreativ – tabiiy dunyo bilan o'zaro ta'sirning innovatsion usullarini izlash. Muammoning hozirgi holatini muhim xususiyati axloqiy taraqqiyotni shaxs taraqqiyoti bilan nazariy jihatdan bog'lash imkoniyatini bermasligidadir. Avval boshda axloqiy taraqqiyot shaxsning umumlashgan sifatlarini shakllanishi deb o'rganilgan (Hartshorne H.H., May M.A.).

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

Masalan, to'g'rilik, kooperativlik va h.k. Biroq keyinchalik shaxs chizgilari G.Ayzenk tomonidan keskin nazariy tanqid ostiga olindi (Eysenk H.J.). U shaxsning ijtimoiy-axloqiy va psixologik xususiyatlarini farqlash lozimligi to'g'risidagi fikrni ilgari surdi. Ijtimoiy-axloqiy xususiyat deganda, G.Ayzenk kundalik turmushimizda biz kuzatadigan kishilarning halollik, mehribonlik, to'g'rilik va h.k. kabi xususiyatlarini nazarda tutgan. Shaxsda ekologik ong shakllanishining psixologik mexanizmlari bo'yicha olib borilgan tadqiqot natijalari atrof-muhitga nisbatan ekotsentrik va antropotsentrik xususiyatlarni o'rganish so'rovnomasi bo'yicha ularning ko'rsatgan natijalari sinaluvchilarning so'rovnoma yuzasidan to'plagan natijalari o'zaro o'rta darajadagi qiymatni qayd etgan. Tabiatni e'zozlash uchun jamiyatda yashovchi aholining barchasida madaniy, axloqiy saviyasi yuksak bo'lishi talab etiladi. Madaniyat, axloqiy saviya esa jamiyatdan alohida holda yashamaydi. Jamiyatdan uzilib qolgan axloqiy va madaniy saviyaning bo'lishi mumkin emas. Chunki bunday jarayon kuchga ega bo'lmagan foydasiz faoliyatdir. Bu faoliyat olamdagi narsa va hodisalar haqida bahs yurguzib, haqiqatga erisha olmaydigan psixologik mushohada, xolos. Tevarak-atrofdagi o'simlik va hayvonot olamining ko'pligi, xilma-xilligini saqlash, yo'q bo'layotgan fauna turlarini tiklash, madaniy va tarixiy qadriyatlarga rioya qilish, negativ holdagi antropogen ta'sirlarni oldini olish axloqli-ma'naviyati baland shaxslarning vazifasidir. Umumiy o'rta ta'limda yuqorida keltirilgan so'rovnomalar bo'yicha o'zaro aniqlik darajasi noparametrik mezon bo'yicha quyidagicha natijani namoyon qilgan. Barcha sohalarda shiddatli o'zgarishlar borayotganining guvohimiz. Ayniqsa, insonlar faoliyatidagi turmush tarzi ko'p jihatlarni yangicha tafakkur qilishga majbur etmoqda. Ana shunday sohalarning biri bu –ekologiya sohasidagi ta'lim va tarbiyadir. Ekologik ta'lim uncha qadimiy bo'lmasa-da, hozirgi kunda eng dolzarb muammolardan biriga aylandi. Ushbu sohadagi ta'limning mazmun va shakli davr taqozosidan kelib chiqishi ham, tabiiy. Antiantropotsentrizm shkalasi bo'yicha olingan natijalar o'rta darajadagi qiymatni tashkil etgan. Bu shkalaga ko'ra, ekologiyaning tub mazmuni haqida so'z yuritganda tabiat va jamiyat tarixini, undagi insonlar faoliyati tahlil qilinmasa, ularni hozirgi zamon bilan bog'lanmasa, o'z-o'zidan ma'lumki, ta'limning ta'sirchanligi talab darajasida bo'lmaydi. Ekologik ta'lim insonlarni o'rab turgan tirik tabiatning tuzilishi, yer atrofidagi muhit haqidagina bo'lmasdan, balki tirik tabiatning hozirgi va kelajagi haqidagi ilmiy tasavvurlarni ham qamrab olishi Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar zarur. Tabiiy muvozanat shkalasiga ko'ra, o'quvchilar o'rta darajadagi qiymatni tashkil etganligi va ular atrofidagi odamlar ta'siriga to'la beriladi, deb aytib bo'lmaydi. Insonning tabiatga bog'liqligi shkalasi

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

ham o'rtacha koeffitsientni namoyon qilgan. Ekologik ta'lim va tarbiyada insonlarning tabiatda tutgan beqiyos o'rni, tabiat jarayonlari bilan munosabati, u bilan bog'langanligi, aloqadorligini tushuntirish markaziy o'rinni olmog'i lozim. Ekologik inqiroz tahdidi shkalasiga ko'ra, ekologik inqiroz bo'yicha ko'rsatkich turli xil faoliyat uchun eng maqbul ko'rsatkich sanaladi. Har bir inson o'z mushohadasiga hayvonot va o'simliklar haqidagi chuqur bilimni singdirishi zaruratga aylanmog'i, o'simlik va hayvonot olamisiz inson alohida yashay olmasligi, bular ham insonning o'zini tashkil qilishdagi omil ekanligini yodidan chiqarmasligi lozim. Ta'lim tarbiya sohasi o'quvchi va o'qituvchilarning ekologik jarayonlarni chuqur bilishlari uchun diqqatni maqsadli tomonlarga jalb etishni talab qiladi. Yangi ekologik paradigmaning integral shkalasi bo'yicha o'quvchi va o'qituvchilarning olgan natijalari o'rtachaga yaqin natijani namoyon etgan. Bunda asosan respondentlar aqliga asoslanib yondashadi va bu faoliyatni samarali bo'lishiga olib keladi. Mazkur sohada ish olib boruvchi har qanday aholi qatlami oddiylikdan murakkablikka qarab ish olib borishi talab etiladi. Ekologik ongning asosi oiladan boshlanar ekan, shu oila agar ekologik zarar nafaqat oilaga, balki kerak bo'lsa uni mahalla, maktab, tuman, shahar, viloyat, mamlakatimiz va butun mintaqa, dunyo miqyosida ham ta'sir ko'rsatishini misollar bilan batafsil tushuntirib bera olsa, yaxshi natija berishiga shubha yo'q. O'quvchi va o'qituvchilarning axloqiy ongidagi turmush hamda ta'lim jarayonida yuzaga keladigan o'zgarishlarni o'rganishga doir tadqiqot ishi bo'yicha quyidagi xulosalarni chiqarish mumkin: - o'quvchilarda axloqiy ongning shakllanishi xususiyatlari tor oilaviy muhitdan keng ijtimoiy muhitga ko'chishi bilan belgilanadi. - o'quvchi va o'qituvchilar axloqiy ongi taraqqiyotining dinamikasi ta'lim jarayoni sub'ektlarini tadqiqot ob'ekti sifatidagi tasnifini amalga oshirish imkoniyatini beradi; - shaxs axloqiy ongini statik hodisa sifatida ko'zdan kechirish psixologik diagnostika natijalaridagi anglashilmovchiliklarga sabab bo'lishi mumkin. O'quvchilarda ekologik ong shakllanishining psixologik mexanizmlari bo'yicha so'rovnomalardan olingan korrelyatsion tahlillar shuni ko'rsatdiki, sinaluvchilarda ekologik ongni o'zaro uyg'un ravishda rivojlantirishda ular uchun asosiy psixologik shkalalarning bir-biri bilan bog'langanligi, ya'ni tabiat – estetik zavq beruvchi ob'ekt, tabiat – o'rganish ob'ekt sifatida tabiat bilan amaliy munosabatlarga kirishish, kognitiv munosabat, amaliy munosabat va tabiat bilan o'zaro ta'sir kabi psixologik omillar yuqori darajada integratsiyalashganligini inobatga olish darkor. Tabiat bilan bog'liqlik va ekologik ongni o'rganishga qaratilgan so'rovnomalar o'rtasidagi natijalarga ko'ra, birinchi shkala tabiat bilan o'xshashlik shkalasi ekologik muammolarni rad etish,

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

ekologik internallik, biotsentrizm va global ekologik muammolar kabi shkalalar bilan, ekologik sub'ektivlik shkalasi global ekologik muammolar shkalasi bilan, tabiat bilan o'zaro ta'sir shkalasi ekologik internallik, biotsentrizm va moliyaviy-iqtisodiy ustuvorlik shkalalari, ekotsentrizm shkalasi bilan, ekologik internallik, biotsentrizm va global ekologik muammolar shkalalari, ekologik apatiya shkalasi bilan ekologik muammolarni rad etish, moliyaviy-iqtisodiy ustuvorlik va global ekologik muammolar shkalalari, antropotsentrizm shkalasi bilan ekologik muammolarni rad etish, ekologik internallik, moliyaviy-iqtisodiy ustuvorlik va global ekologik muammolar kabi shkalalar bilan o'zaro aloqaga kirishgan. Hozirgi davrda ekologik muammolarning globallashuvi va keskinlashuvi, barcha ijtimoiy ong shakllarini, shu muammolar yechimi doirasida funktsional, integratsiyalashtirishni taqozo qilmoqda. Chunki insoniyat hayoti uchun munosib ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ma'naviy va ekologik muhit yaratish zaruriyati, bir tomondan, shaxs ekologik burchini, mas'uliyatini, majburiyatini estetik munosabatlarga transformatsiya qilishni taqozo qilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kozimova, N. A. (2023). BUGUNGI TA'LIM TIZIMIDA ZAMONAVIY O 'QUVCHI SHAXSINING IJTIMOY VA PSIXOLOGIK JIHATLARI. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(10), 44-46.V
2. Abduqahhorovna, N. K. (2023). PSIXOLOGIK KONSULTATSIYAGA MUROJAAT QILUVCHI OTA-ONALARNING FARZAND TARBIYASI MUAMMOLARINI O 'RGANISHDA HADISLARDAN TERAPIYA SIFATIDA FOYDALANISH.
3. Kozimova, N. (2023). USE OF HADITHS AS THERAPY IN STUDYING THE PROBLEMS OF RAISING CHILDREN OF PARENTS APPLYING FOR PSYCHOLOGICAL CONSULTATION. *Modern Science and Research*, 2(9), 61-63.
4. Kozimova, N. A. (2023). BUGUNGI TA'LIM TIZIMIDA O'QUVCHI-YOSHLARNI ZAMONAVIY KASBLARGA YO'NALTIRISH VA KASB-HUNAR TANLASHNING IJTIMOY VA PSIXOLOGIK JIHATLARI. *PEDAGOG*, 6(5), 739-741.
5. Kozimova, N. A., & Ulug'ova, S. M. (2023). ZAMONAVIY PSIXOLOGIK KONSULTATSIYA, UNING TURLARI VA UNGA MUROJAAT QILISH SABABLARI. *Scientific Impulse*, 1(6), 1679-1682.
6. Nigora Kozimova Abduqahhorovna. (2023). Modern psychological consultation, its types and reasons for applying to it. *American Journal of Public*

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

Diplomacy and International Studies (2993-2157), 1(9), 129–131. Retrieved from <http://grnjournal.us/index.php/AJPDIS/article/view/1343>

7. Kozimova, N. A. (2023). Techniques and methods used in the process of psychological counseling. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(10), 338-341.

8. Kozimova, N. A. (2023). PERSONALITY TYPES. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(10), 372-377.

9. Kozimova, N. A. (2023). Psixologik konsultatsiya bosqichlari. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 90-95.

10. Kozimova, N. A., & Ulugova, S. M. (2022). Classification of a Group of Staff for Psychological Conseling and Referral to It. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 7, 175-177.

11. Kozimova, N. A. (2024). ОТА-ОНАЛИК ПСИХОЛОГИЯСИ. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 2(1), 119-125.

12. O'ktam qizi Shukurova, M. (2023). The importance of genres of folklore in the education of preschool children. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 96-99.

13. O'ktam qizi Shukurova, M. (2023). Speech grow up in training using interactive methods. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(10), 357-360.

14. Shahnoza Rustamovna, N. (2023). UNDERSTANDING EMPATHY: AN ESSENTIAL COMPONENT OF HUMAN CONNECTION. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(10), 378–382.

15. Narziyeva, S. (2023). PSYCHOLOGICAL VIEWS ON THE CHOICE OF PROFESSION. *Modern Science and Research*, 2(10), 333-336.

16. Yokubovna, R. M. (2020). About color symbols in folklore. *JCR*, 7(17), 461-466.

17. Ruziyeva, M. Y., & Lobar, S. (2023). Lyro-epic literary fairy tales in uzbek children's literature.

18. Bahrievna, P. N., & Ro'ziyeva, M. Y. (2023). Reforms and Innovations in the Educational System in Uzbekistan. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(6), 47-51.

19. Ro'ziyeva, M. Y. (2020). COLOR SYMBOLISM IN UZBEK FOLKLORE. *Theoretical & Applied Science*, (5), 277-284.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

20. Salomat, G. L. The essence of the content of the concept of digital educational resources and its role in primary education. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*. 2020, Volume: 10, Issue: 5.
21. Gafurovna, L. S., & Pirniyazova, N. V. (2023). A System for Developing The Skills of A Future Primary School Teacher in the Use Of Digital Educational Resources. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(9), 258-262.
22. Hikmatovna, M. N. (2023). Tarbiyaning Maqsad Va Vazifalari. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(9), 386-388.
23. Hikmatovna, M. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O'QITISH JARAYONIDA QO'LLANILADIGAN METOD VA VOSITALAR. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 339-344.
24. Yokubovna, R. M. (2020). About color symbols in folklore. *JCR*, 7(17), 461-466.
25. Ruziyeva, M. Y., & Lobar, S. (2023). Lyro-epic literary fairy tales in uzbek children's literature.
26. Bahrievna, P. N., & Ro'ziyeva, M. Y. (2023). Reforms and Innovations in the Educational System in Uzbekistan. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(6), 47-51.
27. Ro'ziyeva, M. Y. (2020). COLOR SYMBOLISM IN UZBEK FOLKLORE. *Theoretical & Applied Science*, (5), 277-284.
28. Salomat, G. L. The essence of the content of the concept of digital educational resources and its role in primary education. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*. 2020, Volume: 10, Issue: 5.
29. Gafurovna, L. S., & Pirniyazova, N. V. (2023). A System for Developing The Skills of A Future Primary School Teacher in the Use Of Digital Educational Resources. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(9), 258-262.
30. Hikmatovna, M. N. (2023). Tarbiyaning Maqsad Va Vazifalari. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(9), 386-388.
31. Hikmatovna, M. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O'QITISH JARAYONIDA QO'LLANILADIGAN

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

METOD VA VOSITALAR. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 339-344.

32. Sidiqova Yulduz Sobirovna. (2024). МАКТАВГАША ТА'ЛИМДА NUTQ, MULOQOT O`QISH VA YOZISH MALAKALARINING SOHALARI. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 2(1), 52–62.

33. Сайфуллаева, Н. Б. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИДАКТИЧЕСКОГО ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ. In *НОВЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ* (pp. 10-12).

34. Сайфуллаева, Н. Б. (2023). РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ КОМПЬЮТЕРНЫМ НАУКАМ. *Universum: технические науки*, (4-1 (109)), 41-43.

35. Сайфуллаева, Н. Б. (2023). ВАЖНОСТЬ МАТЕМАТИКИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ НАУК ДЛЯ УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ: Сайфуллаева Нозима Баходировна, преподаватель кафедры “Теория начального образования”, Бухарский государственный университет. Город Бухара. Республика Узбекистан. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (1), 305-307.

36. Сайфуллаева, Н. Б. (2023). Методы Организации Уроков Математики В Начальных Классах С Использованием Цифровых Технологий. *Miasto Przyszłości*, 35, 388-390.

37. Сайфуллаева, Н. Б. (2023). РОЛЬ МАТЕМАТИКИ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ. *PEDAGOGS jurnali*, 1(1), 292-292.

38. Сайфуллаева, Н. Б. (2019). Роль дидактических игр в умственном развитии учащихся в математике начального класса. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC REVIEW OF THE PROBLEMS OF PHILISOPHY, PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY* (pp. 102-106).

39. Сайфуллаева, Н. Б., & Марданова, Ф. Я. (2021). НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ПО ВЫСШЕЙ МАТЕМАТИКЕ. *Проблемы науки*, 84.

40. Сайфуллаева, Н. Б. (2020). Важные особенности дидактических игр в процессе обучения математике в начальных школах. In *ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ И ВОСПИТАНИЯ* (pp. 60-62).

41. Ruzieva, M. Y. (2022). SYMBOLISM OF MYTH, SYMBOL AND COLOR. *Ann. For. Res*, 65(1), 2719-2722.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраля

42. Ravshvnovna, K. S. (2023). THE ROLE OF THE CULTURE OF COMMUNICATION IN MODERN EDUCATION AND EDUCATION. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 3(3), 356-361.

43. Ravshanovna, X. S. (2022). BO‘LAJAK O‘QITUVCHILAR VA O‘QUVCHILAR O‘RTASIDAGI MULOQOT JARAYONI VA UNGA QO‘YILADIGAN TALABLAR. *Лучший инноватор в области науки*, 1(1), 814-819.

44. Ravshanovna, X. S. (2023). O‘qituvchi kasbiy faoliyatida pedagogik muloqot usullarining o‘zlashtirish jarayoniga ta’siri va ahamiyati. *Journal of Universal Science Research*, 1(10), 803-816.

45. Сайфуллаева, Н. Б. (2021). ВАЖНЫЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ КЛАССНЫХ УРОКОВ. *Вестник науки и образования*, (15-3 (118)), 40-42.

46. Сайфуллаева, Н. Б. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИДАКТИЧЕСКОГО ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ. In *НОВЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ* (pp. 10-12).

47. Сайфуллаева, Н. Б. (2023). РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ КОМПЬЮТЕРНЫМ НАУКАМ. *Universum: технические науки*, (4-1 (109)), 41-43.

48. Ro‘ziyeva, M. Y. (2021). O‘qish darslarida fasllar bilan bog‘liq matnlar va ularning ahamiyati: DOI: 10.53885/edinres. 2021.86. 66.011 Ro ‘ziyeva MY, Boshlang‘ich ta‘lim nazariyasi kafedrasini mudiri, fffd (PhD) Madinabonu Xayrulloeva, BuxDU, boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi 4 kurs talabasi. In *Научно-практическая конференция* (pp. 23-24).

49. Ro‘ziyeva, M. (2021). FOLKLORSHUNOSLIKDAGI YANGI BOSQICHLAR VA ULARNING TA‘LIM JARAYONIDAGI AHAMIYATI: Mohichehra Ro‘ziyeva, BuxDu Boshlang‘ich ta‘lim nazariyasi kafedrasini mudiri, PhD, dotsent. In *Научно-практическая конференция* (pp. 21-22).

50. Hojiyeva, N. B. (2023). INCREASING THE INTEREST OF STUDENTS IN THE PROCESS OF TEACHING TECHNOLOGY IN PRIMARY GRADES. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 430-433.

51. Hojiyeva, N. B. (2023). MODERN METHOD IN TEACHING MOTHER LANGUAGE LESSONS-USING THE SACOGRAPHY METHOD. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 434-439.